

😊 Matematiikan leikkejä lukualueella 1-10 eskareille ja ekaluokkalaisille 😊

Alkuopetuksen tärkeitä matematiikan taitoja ovat mm. lukukäsitteen ymmärtäminen, lukujonotaidot, lukualueen 0-20 yhteen- ja vähennyslaskut, 10-järjestelmä ja kertolaskun käsite. Esitutustuminen näihin asioihin helppojen leikkien ja pelien muodossa eskari-iässä antaa lapselle hyvän pohjan jatkaa alkuopetuksen matematiikkaan.

Matematiikassa luonnollisella luvulla on kolme eri muotoa:

1) Lukumäärä:

2) Lukusana:

”kolme”

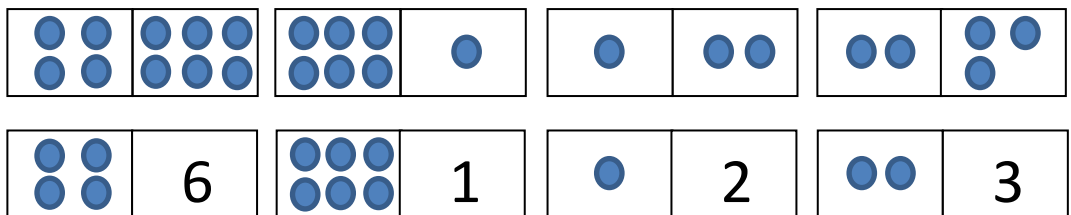
3) Numeromerkki eli numero:

3

Lukukäsitteen ymmärtämistä kehittäviä leikkejä:

- Hiekkaan tai lumihankeen piirretään numeromerkki ja sitä pitkin kävellään (lapsi oppii numeron muodon).
- Paperille piirretään/maalataan numeromerkki ja sen päälle jäljennetään uusia viivoja.
- Muovailuvahasta, savesta tai vaikka piparkakkutaikinasta muovailaan numeromerkkejä.
- Järjestysluvut 1.-10. merkitään tussilla pyykkipoikiin ja lapset/aikuiset asettautuvat jonoon pyykkipojan järjestysluvun mukaan. Lapsi voi tehdä järjestysjonon myös pehmoleluille. (Voi myös kokeilla lukualuetta 1-20.)

• Omatekoinen dominopeli

- Arpanoppapeli: kirjoita pahvipaloille lukuja 1-6. Heitä arpanoppaa ja poimi sen luvun numeromerkki, jonka noppa osoitti. Pelissä voidaan kisaila siitä, kuka saa eniten numeromerkkejä.

Lukujonotaitoja kehittäviä leikkejä lukualueella 1-10 (voi myös kokeilla lukualuetta 1-20):

- Lukujen luetteleminen loruna eteenpäin 1, 2, 3, ... 10 ja sama taaksepäin.
- Laskeminen annetusta luvusta eteenpäin tai taaksepäin (esim. luettele luvusta 5 eteenpäin).
- Laskeminen annetusta luvusta annettuun lukuun eteenpäin tai taaksepäin (esim. $3 \rightarrow 7$, $9 \rightarrow 4$).
- Laskeminen annetusta luvusta tietyn verran eteenpäin tai taaksepäin (esim. minkä luvun saat, kun lasket luvusta kaksi kolme ”askelta” eteenpäin eli taustalla on pohjustus yhteenlaskuun $2+3=5$).
- Kaksi on paatissa soutajaa joko ihmisillä tai pehmoleluilla.
- Mikä luku on piilossa? Kirjoita A4-papereille numeromerkit 1-10 sekä piirrä samalle puolelle myös vastaava pallomäärä (numeromerkin havainnollistus). Tee lapuista lukusuora, jossa numeropuoli on alaspäin. Heitä noppaa ja kävele nopan osoittamaan lappuun. Yritä arvata, minkä numeron kohdalla olet. Jos arvaat oikein, saat pisteen. Lukusuoralla edetään edestakaisin.
- Kirjoita pahvilapuille numerot 1-10 ja piirrä niitä vastaavat pallomäärät. Laput sekoitetaan ja lapsi yrittää laittaa laput oikeaan järjestykseen.

Yhteen- ja vähennyslaskua pohjustavia leikkejä:

- Munakennopeli: Ota 10 munan munakenno ja kahta eri väriä olevia helmiä/duploja tms.
  - Täytä munakenno punaisilla ja keltaisilla munilla: Martta muni 6 munaa (punaiset duplot). Montako munaa Hertan piti munia, että 10 munan kenno tuli täyteen (= 4 keltaista duploa)?
  - Lapsi täyttää munakennon punaisilla ja keltaisilla munilla ja toisen pitää löytää vastaavat numeromerkit pahvilapuista, joihin on kirjoitettu numeromerkki sekä piirretty vastaava pallomäärä.
- Yhteen/vähennyslaskupeli nopilla: Pelaajien keskellä on laatikko, jossa on helmiä, pieniä leluja tms.
  - Lasketaan noppien silmäluku yhteen ($5+3$). Pelaaja saa nostaa laatikosta summan (8) verran helmiä.
  - Muodostetaan noppien silmäluvuista vähennyslasku ($5-3$). Pelaaja saa nostaa laatikosta erotuksen (2) verran helmiä. Vähennyslaskun voi tehdä vaiheittain: ensin laatikosta nostetaan suuremman silmäluvun verran helmiä ja sen jälkeen laatikkoon palautetaan pienemmän silmäluvun verran helmiä.

Kertolaskun käsitettä pohjustavia leikkejä:

- Hevoset syövät yhteensä kuusi heinäpaalia (esim. kuusi duploa). Hevoshoitaja jaksaa kantaa kerralla 2 paalia. Montako kertaa hänen pitää käydä heinäladossa hakureissulla, että kaikki paalit on haettu? Vastaus: hevoshoitaja hakee kolme kertaa kaksi paalia eli $3 \times 2 = 6$. Tarina leikitään konkreettisesti joko itse tai leluilla.